CONCEPT

GEMEENTELIJK MONUMENT GM-nummer //

Algemene gegevens

Adres	: Dubbeldamseweg 233
Postcode, Plaats	: 3312 KR, Dordrecht
Kadastraal	: DDT00 N 5171
Polder, buurt	: Oud-Dubbeldamse Polder, Land van Valk

Algemene omschrijving

Bouwjaar / verbouwing	: 1914 en vierde kwart 19e eeuw (serre), jaren tachtig 20e eeuw
Architect	: onbekend
Opdrachtgever	: A. Corpeleijn (1914)
Oorspronkelijke functie	: Café met woning (tot 1969)
Huidige functie	: Woonhuis
Bouwstijl	: Overgangsarchitectuur, invloeden Berlage

Algemene beschrijving
Vrijstaand woonhuis met hergebruikte 19e-eeuwse serre, in 1914 gebouwd als café met woning, op de hoek van de later aangelegde Romboutslaan en de Dubbeldamseweg Zuid.

Historie gebied
De Dubbeldamseweg was na de inpoldering van de Oud-Dubbeldamse polder (1603) de grote verbindingsweg tussen Dordrecht en Dubbeldam. Langs deze weg ontstonden in de 17e eeuw diverse buitenplaatsen waarvan alleen Dordwijk nog bestaat. Tot ver in de 19e eeuw bestond de schaarse bebouwing langs de weg uit een aantal buitenhuizen met bijbehorende boerderijen, enkele woningen en molens. De Raamkil langs de Twintighoevenweg is nog aanwezig als herkenbaar overgebleven kreekrestant. De Raamkil en in het verlengde de Molenvliet waren oorspronkelijke onderdelen van het afwateringsstelsel van de polder op buitendijks gebied.

De aanleg van de spoorlijn naar Breda in 1872 was een forse ingreep in het landelijke gebied van Dubbeldam. De gemeente Dubbeldam werd hierbij gedwongen grond te ruilen met de stad Dordrecht, zodat een deel van de Dubbeldamseweg aan Dordrecht toekwam. In 1903 volgde een nieuwe grenswijziging tot aan de Twintighoevenweg.

De oude Dubbeldamseweg is tegenwoordig verdeeld in de Dubbeldamseweg Noord en Zuid, de Dordwijklaan en Dubbelsteynlaan Oost en West. De Dubbeldamseweg Zuid loopt bij de achterzijde van het Centraal Station vanaf de Markettenweg tot aan de Randweg de N3.

Vanaf de Markettenweg zijn aan weerszijden van de Dubbeldamseweg Zuid twee vroeg 20e-eeuwse buurten: ten westen de Oranjebuurt, ten Oosten de Bloemenbuurt. Voorbij de spoorweg kwam in de jaren dertig de tuindorpachtige wijk het ‘Land van Valk’ tot stand. Aan de andere zijde van de weg bevond zich de buitenplaats Noordzicht. Het huis en de bijbehorende tuinen verdwenen in 1968 om plaats te maken voor nieuwbouw. Tussen de Eemsteynstraat en Twintighoevenweg bestaat de bebouwing voornamelijk uit vrijstaande woningen en twee-onder-één kapwoningen uit de 19e en vroeg 20e eeuw, waarvan de nummers 231 (Huis de Vierpolders), 233 (voormalig café) en 362 (vrijstaande woning) het meest karakteristiek zijn.

Ligging
Het vrijstaande woonhuis ligt aan de zuidwestzijde van de Dubbeldamseweg Zuid, op de hoek van de Romboutslaan met de nok haaks op de Dubbeldamseweg. Het hoekperceel wordt door een haag gescheiden van de openbare weg.

Hoofdvorm

Het woonhuis is gebouwd op een rechthoekige plattegrond van twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een mansardedak. Aan de achterzijde bevindt zich over de volle breedte van de gevel een serre onder plat dak. Tegen de serre aan is een berging annex werkplaats gebouwd. De berging valt niet onder de bescherming.

Bouwgeschiedenis
In 1913 vroeg A. Corpeleijn een bouwvergunning aan voor een nieuw te bouwen café met woonhuis. Op deze locatie was hij al gevestigd met een café, gebouwd in 1903. In 1910 had C. Corpeleijn een vergunning aangevraagd voor het plaatsen van een serre. De eerste aanvraag, waarbij de serre aan de voorzijde geplaatst zou worden, werd afgewezen. Op de tekeningen van deze aanvragen is te zien dat het de serre betreft die in de huidige situatie achter het woonhuis staat. Volgens de overlevering was deze serre afkomstig van een woning aan de Voorstraat. In 1914 liet Corpelein het nieuwe café bouwen op de bestaande fundering, en heeft waarschijnlijk de (tijdelijk opgeslagen?) serre aan de achterzijde laten plaatsen. De serre was gedeeltelijk open met aan weerszijden van de open ruimte grote geëtste ruiten van de Dordtse glasfabriek Bouvy. De nieuwbouw werd ontworpen in de stijl van de overgangsarchitectuur, waarbij traditionele elementen zoals schuiframen vermengd werden met modernere elementen onder invloed van Berlage, zoals de verbindende lateien en de aanzetstenen van de rollagen. Door de functie van café worden de voor- en zijgevel gedomineerd door de grote vensters op begane grond niveau. Het perceel was toen aanzienlijk groter en besloeg ook een deel van de later aangelegde Romboutslaan.
In 1969 werden alle vergunningen ingetrokken en kwam het pand leeg te staan. Het interieur van het café is op de begane grond verbouwd tot woning.

Beschrijving exterieur
De gevels zijn gemetseld in een roodbruine baksteen in kruisverband met gesneden voeg. De vensters op begane grond niveau bestaan uit grote segmentboogvormige houten kozijnen die door twee stijlen en een kalf verdeeld worden. De bovenramen zijn voorzien van geel glas-in-lood met daarin een bescheiden geometrisch motief. De aanzetstenen van de rollagen zijn witgeschilderd en met elkaar verbonden door een speklaag. De begane grond wordt visueel van de verdieping gescheiden door de toepassing van eenzelfde witgeschilderde speklaag die de onderdorpels van de vensters met elkaar verbindt. Deze vensters zijn rechthoekig en bestaan uit houten kozijnen met schuiframen. De bovenramen zijn uitgevoerd in glas-in-lood. De vensters worden geaccentueerd door een witgeschilderde stenen latei die bij de gegroepeerde vensters in de voorgevel uit één stuk zijn uitgevoerd. Lateien, spekbanden en aanzetstenen waren oorspronkelijk niet geschilderd.
Het mansardedak wordt aan weerszijden beëindigd door een omtimmerde goot op bewerkte, houten klossen. De dakbedekking bestaat uit blauw gesmoorde Tuile du Nordpannen.

De voorgevel aan de Dubbeldamseweg heeft een symmetrische opzet met centraal de entree en aan weerszijden een segmentboogvormig venster. Het kozijn van de entree bestaat uit een paneeldeur met glas, twee zijramen en bovenramen. Hierboven bevindt zich een rechthoekige erker onder een schuin dak, rustend op witgeschilderde stenen consoles. De erker heeft aan alle drie de zijden vensters met schuiframen. Aan weerszijden van de erker bevindt zich een schuifraam met daarboven een bescheiden accent van siermetselwerk. Boven de erker bevinden zich drie vensters met schuiframen. Het dak wordt beëindigd door een houten windveer. In de top van de gevel is een met houten latten beschoten paneel aangebracht. De donkere kleur van dit houtwerk is niet origineel, op een oude foto is te zien dat alles in een lichte kleurstelling was geschilderd.
De zijgevel aan de Romboutslaan bestaat uit drie grote vensters op begane grond niveau. Op verdiepingsniveau is geheel rechts één venster met schuifraam aanwezig. Midden op het dakvlak staat een originele, getoogde dakkapel met geprofileerd boeiboorden en voorzien van twee door roeden verdeelde ramen. Rechts van de dakkapel is een hoge gemetselde schoorsteen aanwezig. Zowel links als rechts bevindt zich een modern dakraam.
De rechterzijgevel is geheel blind uitgevoerd.

De achtergevel heeft over de volle breedte een serre, bestaande uit een houten constructie met geprofileerde stijlen. Aan de bovenzijde is een vensterstrook aangebracht waarin vierkante vensters afgewisseld worden met een rond raam in een gesneden paneel. Op de oude tekeningen is te zien dat een aanpassing van het ritme noodzakelijk was om de serre te laten passen op de breedte van de achtergevel. De dakgoot rust op bewerkte houten klossen waartussen een paneelbetimmering is aangebracht. In de zijgevel grenzend aan de Romboutslaan is een geëtste ruit zichtbaar van de Dordtse glasfabriek Bouvy.
Boven de serre bevinden zich in de achtergevel enkele vensters van verschillende afmetingen. In de top is één venster aanwezig met daarin een schuifraam. De dak beëindiging is identiek aan de voorzijde.

Beschrijving interieur
Van het interieur is geen opname gemaakt.

Beschrijving tuin, erf, perceel
Oorspronkelijk was het perceel dieper en breder dan in de huidige situatie. Het werd van de Dubbeldamseweg gescheiden door een hekwerk, geleed door gemetselde hekpalen. Het pand beschikt in de huidige situatie over een voor-, zij- en achtertuin. Voor de entree zijn nog twee restanten van de hekpalen zichtbaar. Het perceel heeft geen monumentale waarde.

Bronnen

Regionaal Archief Dordrecht

752-717	aanvraag vergunning voor het plaatsen van een serre en veranda tegen de voorgevel, 1910 (afgewezen)
752-718	aanvraag vergunning voor het plaatsen van een serre en veranda tegen de achtergevel, 1910 (afgewezen)
752-719	vergunning voor het bouwen van een nieuw café met woonhuis, 1913
752-720	vergunning voor het maken van een nieuwe voetmuur met hek, 1914
752-721	vergunning voor verlenging van de afscheiding, 1928 (gesloopt)
752-722	wijziging kozijnen voorgevel, 1963 (niet uitgevoerd)

Literatuur
P. Bot. *Vademecum. Historische bouwmaterialen, installaties en infrastructuur*. Alphen aan de Maas. 2009.
B. Lamberts en A.F.J. Niemeijer. *Dordrecht. Architectuur en stedenbouw 1850-1940.* Zwolle 2002.
L. Roscam Abbing. *De koninklijke Nederlandsche glasfabriek J.J.B.J. Bouvy. Dordrecht 1854-1926. Leverancier van vensterglas*. Den Haag 2019.

www.dubbeldamseweg.nl (artikel Dubbeldamseweg Zuid 233)

Opname vanaf de openbare weg 14 januari 2019

Waardering

Cultuurhistorische waarde

CONCEPT

Het woonhuis, gebouwd in 1914, heeft cultuurhistorische waarde door de voormalige functie als café dat bijna zeventig jaar op deze locatie gevestigd was. Deze functie is nog afleesbaar aan de gevelindeling op begane grond niveau.

Architectonische waarde
Het woonhuis heeft architectuurhistorische waarde door de kwaliteit van het gevelontwerp in overgangsarchitectuur. Van belang zijn onder andere de originele vensters, uitgevoerd met bovenramen in glas-in-lood. De 19e-eeuwse serre aan de achterzijde heeft bijzondere waarde door het hergebruik en de integratie in de nieuwbouw van 1914. Van belang zijn nog de aanwezige geëtste ruiten, vervaardigd door de bekende Dordtse glasfabriek Bouvy.

Situering
Het woonhuis heeft ensemblewaarde in relatie tot de nog aanwezige 19e-eeuwse en vroeg 20e-eeuwse bebouwing aan deze zijde van de Dubbeldamseweg.
Het woonhuis heeft stedenbouwkundige waarde door het afwijkende volume ten opzichte van de omringende bebouwing, waarbij vooral de hoogte van het pand karakteristiek is. Door de later aangelegde Romboutslaan is het woonhuis een hoekpand geworden.

Gaafheid
De gevels zijn vrijwel gaaf bewaard gebleven. Afwijkend ten opzichte van de originele situatie zijn de later geschilderde speklagen, lateien en aanzetstenen en de kleurstelling van het schilderwerk van onder andere de windveren en het bijbehorende houtwerk.

CONCEPT

DORDRECHT

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend *08 Februari 2019*

Schaal 1:500

0 5 10 15m

CONCEPT

Dubbeldamseweg Zuid 233 en 231

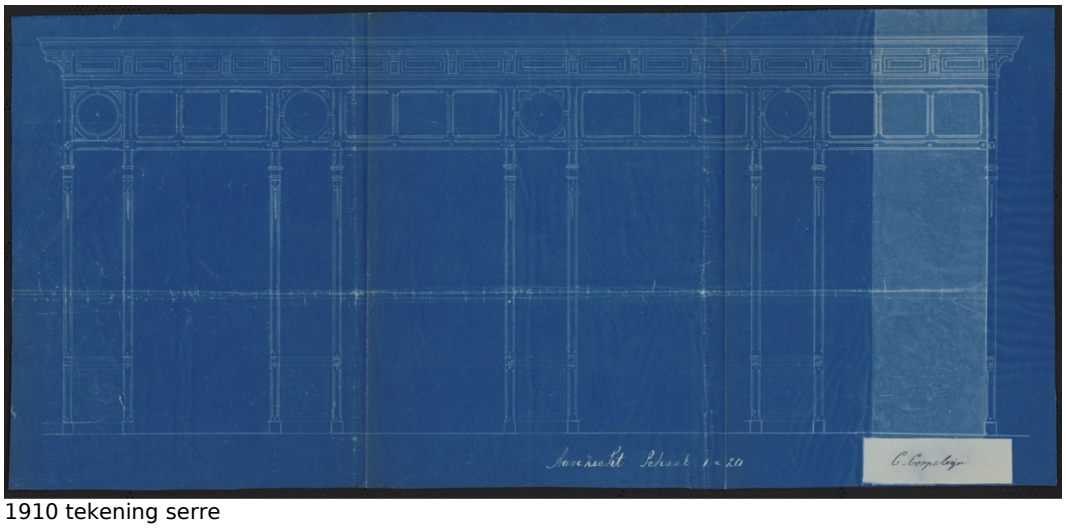
zij- en achtergevel
vensters boven erker

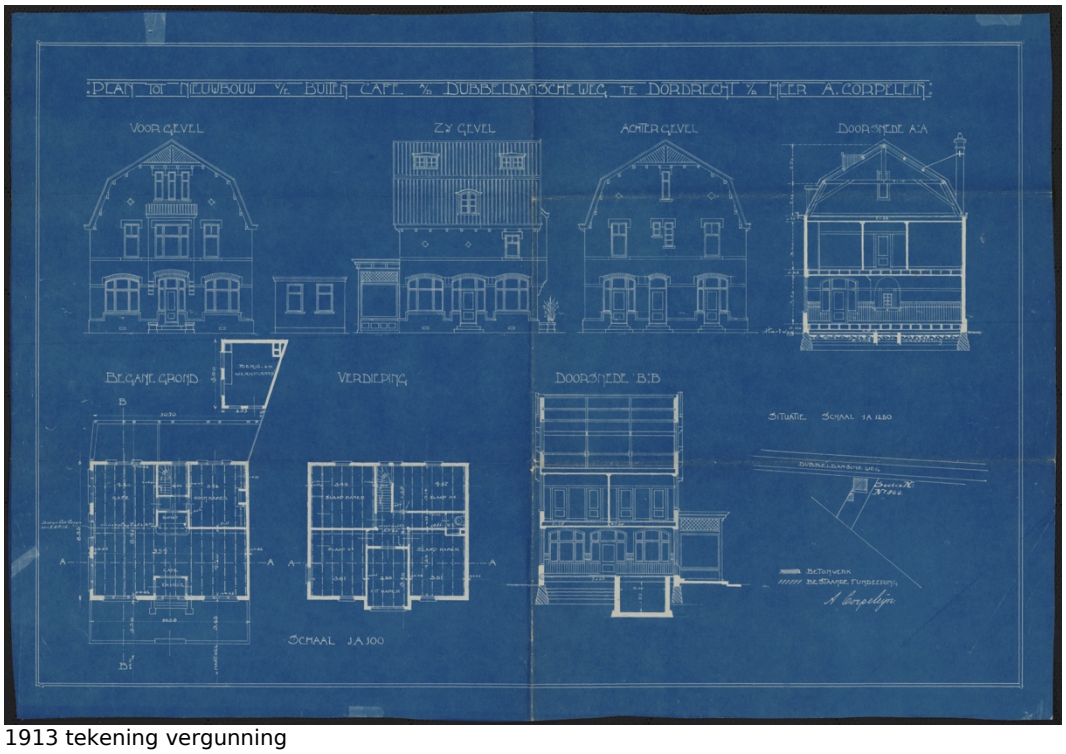
CONCEPT

1936 Dubbeldamseweg

1910 tekening serre

1913 tekening vergunning

CONCEPT

CONCEPT